แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

The Approaches to Implementation of Quality Assurance of banmaesalidluang Wittaya School under Tak Primary Educational Service Area Office 2

สุกา ธารายืนยง และ ดร.ธนกฤต สิทธราช
Suka Tharayuonyong and Dr. Thanakrit sittirach,Ph.D

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 109 คน และ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทจริง สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาไม่ดำเนินตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สถานศึกษาควรมีการประชุมร่วมกันกำหนดมาตรฐานที่มีปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการสรุปข้อมูลสถิติการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นระบบและควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทในการการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีแผนการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

Abstracts

The purpose of the research aimed to investigate the problems and approaches to implementation of quality assurance of Banmaesalidluang Wittaya School under Tak Primary Educational Service Area Office 2. The population of the research was 109 school administrators and education personnel officers, and 9 informants comprising school administrators, academicians, and education personnel officers. The research instruments were questionnaires and interviews. The collected data was analyzed by frequency, percentages, standard deviation, and content analysis. The findings of the research indicated that: on the whole, the conditions of the implementation of quality assurance of Banmaesalidluang Wittaya School under Tak Primary Educational Service Area Office 2 seemed to be at the high level. When each aspect was considered based on arithmetic means arranged in descending order, it was found that the three highest values seemed to be the side of performing according to the education development plan, creating the education development plan, and determining educational standards respectively.

The research found that :

In terms of the problems of the implementation of quality assurance of Banmaesalidluang Wittaya School under Tak Primary Educational Service Area Office 2, it was found that the school determined educational standards, which were inconsistent with real contexts. Moreover, the school lacked participation from the people involved in creating the education development plan. The school seemed to also be the lack of the performance according to the education development plan. In terms of the approaches to implementation of quality assurance of Banmaesalidluang Wittaya School under Tak Primary Educational Service Area Office 2, it can be said that the school should hold the meeting of the personnel to participle in determining problematic standards. In additions, the school should systematically summarize the records of the performance according to the action plan both short and long periods, and the school should appoint the committee and define the roles and responsibilities clearly. Moreover, the teachers and education personnel should also create the up-to-date individual development plan regularly and continuously.

Keywords: Development Approaches, the New Internal Quality Assurance Operation

บทนำ

การศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข คือการมุ่งพัฒนาคนหรือผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และการที่จะพัฒนาประเทศจะให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีความยั่งยืนได้นั้น ทุกประเทศที่มีความต้องการให้ประเทศเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จะมีการเตรียมทรัพยากรมนุษย์หรือคนในประเทศให้มีคุณภาพก่อนโดยการให้ความสำคัญด้านการศึกษาและการระดมทรัพยากรต่างๆเพื่อการลงทุนทางการศึกษาประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือการสร้างคนของประเทศชาติเพื่อความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืน โดยระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า "รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 ณ วันที่ 15 มิถุนายน พุทธศักราช 2559) ดังนั้นระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคิดในเชิงระบบมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษาภายในของสถานศึกษาได้กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้เด็กไทยอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นประชากรที่มีคุณภาพ พร้อมที่จะสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รักความเป็นและเสริมสร้างเศรษฐกิจและสังคมไทยให้เกิดความมั่นคง มั่นคั่ง และยั่งยืน (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 109 คน ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในปีการศึกษา 2562 รวมทั้งสิ้นจำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ระดับโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้านเสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลงผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ(บุญชม ศรีสะอาด,2556:121) การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แหล่งข้อมูลที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครั้งนี้ได้แก่ 1) ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาสาขาบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน 2) นักวิชาการที่จบการศึกษาสาขาบริหารการศึกษาในระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์ด้านวิชาการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน 3)ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่รับผิดชอบงานบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีผลงานด้านวิชาการเป็นที่ประจักษ์ตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน 4)ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน 5)ศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 1 ปีจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทจริง สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาไม่ดำเนินตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สถานศึกษาควรมีการประชุมร่วมกันกำหนดมาตรฐานที่มีปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการสรุปข้อมูลสถิติการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นระบบและควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทในการการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีแผนการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในระหว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตอื่นๆ
4. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ชุมชน หรือบริบทของสถานศึกษาเป็นฐาน
5. ควรมีการศึกษาการประยุกต์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ประสบผลสำเร็จมาใช้เป็นฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา